

Hoe goed (of slecht) passen de klimaatplannen van potentiële coalitiepartijen bij elkaar?

De klimaatdoelen halen is een van de grootste opgaven bij de coalitie-onderhandelingen. De oplossingen die diverse potentiële coalitiepartners aandragen, zijn soms met elkaar in tegenspraak of spannen zelfs het paard achter de wagen.

Bard van de Weijer 19 maart 2021, 5:00

Hoogwater in de Waal bij Nijmegen in februari dit jaar. Beeld Getty

‘Het aanpakken van de klimaatramp kan niet wachten.’ D66-leider Sigrid Kaag was in haar overwinningstoespraak duidelijk waar de prioriteiten van

haar partij liggen. Om te voorkomen dat we onze toekomst op het spel zetten, moet de uitstoot van kooldioxide sneller omlaag.

Kaag en haar partij staan niet alleen. Een grote meerderheid van de Tweede Kamer staat achter de Europese voorstellen om de uitstoot van CO₂ verder terug te dringen: van 40 naar 55 procent reductie in 2030. Maar waar de wil er Kamerbreed is, zijn de wegen ernaartoe kronkelig en vol zijpaden, [constateren economen van Rabobank](#) vrijdag in een inventarisatie.

Zo lijkt er in de nieuwe Tweede Kamer geen meerderheid voor één vergroeningsstrategie. Dit is een bedreiging voor de snelheid waarmee de klimaatramp kan worden afgewend. ‘Wat we willen, kunnen we niet. En wat we kunnen, willen we niet’, vat Rabo-econoom Hyung-Ja de Zeeuw het samen. De Kamer wil onder meer inzetten op technologieën die nog niet bewezen effectief zijn (geothermie, aquathermie), te kleinschalig zijn en erg duur.

Technologie die in theorie beschikbaar is (met name wind op land en kernenergie), stuit juist weer op breed maatschappelijk verzet, vult haar collega Daniel Poolen aan. Dat is niets nieuws. Maar de oplossingen die diverse potentiële coalitiepartners aandragen, zijn soms met elkaar in tegenspraak of spannen zelfs het paard achter de wagen.

Neem biomassa. Nederland telt honderden grote en kleine biomassacentrales, die goed zijn voor de helft van de geproduceerde groene energie. Maar biomassa ligt onder vuur, vanwege luchtvervuiling en de CO₂-uitstoot, die in de praktijk veel hoger lijkt dan gedacht.

Geen biomassa betekent meer aardgas

De meeste partijen willen daarom af van het verbranden van zogenoemde houtige biomassa. Als dat gebeurt, zal de benodigde warmte elders vandaan moeten komen. Geothermie kan de rol van biomassa voorlopig niet overnemen. Als Nederland van biomassa af wil, moeten we terugvallen op aardgas, waarschuwen de Rabo-economen. Gevolg: méér CO₂ in plaats van minder, althans op papier.

Nog zo'n splijtzwam: kernenergie. Een klimaatvriendelijke vorm van energieopwekking, omdat bij kernsplijting veel warmte en geen kooldioxide vrijkomt. Een ruime meerderheid van de nieuwe Tweede Kamer is voor. Maar ook kernenergie roept veel maatschappelijke weerstand op.

Kernenergie is bovendien financieel niet haalbaar zonder subsidies. Alleen de VVD wil er honderd miljoen voor uittrekken. 'Peanuts vergeleken bij wat een centrale kost', zegt Poolen. 'Het ontbreken van financiële ondersteuning reduceert de kans aanzienlijk dat er een nieuwe centrale komt.' Met andere woorden: gezien het verzet en de hoge kosten zullen marktpartijen niet staan te trappelen een centrale te bouwen.

STEUN VOOR GROENE PLANNEN

 Voor

 Voor onder voorwaarden

						
Aanscherpen EU CO ₂ -reductiedoelstelling						
CO ₂ -grensbelasting						
Afschaffen NL CO ₂ -heffing						
Biomassa						
Borssele blijft open						
Kernenergie						
Thorium en Kernfusie						
Groene waterstof						
Blauwe waterstof						
CCS						
De gaskraan dicht						

190321 © de Volkskrant - tb. Bron: Rabobank

Correctie: in een eerdere grafiek stond bij het onderdeel 'De gaskraan dicht' een vinkje bij de VVD. Dit is niet juist. Beeld de Volkskrant

Waterstof als panacee

Dan is er nog waterstof. Daarover is vrijwel het complete parlement laaiend enthousiast. 'Ik zou bijna spreken van waterstof als panacee', zegt

De Zeeuw. Vooral groene waterstof is populair onder politici. Totaal onrealistisch, aldus Henri Bontenbal, nummer 17 op de CDA-lijst voor de afgelopen verkiezingen. Om aan de toekomstige vraag te voldoen, zouden ongeveer 160 windparken op zee ter grootte van Borssele 1&2 nodig zijn, stelt hij.

Een meerderheid van de Kamer is nu voorstander van zogenoemde blauwe waterstof. Die wordt gemaakt van aardgas, waarbij de vrijkomende CO₂ wordt opgevangen en onder de zee opgeborgen. De technologie hiervoor bestaat, maar de benodigde infrastructuur moet nog worden aangelegd. Dat is mogelijk voor 2030, zeggen de economen, maar er moet wel haast worden gemaakt.

Al met al blijkt dat Nederland, wil het klimaatdoelen halen, naast de bestaande zon- en windplannen moet kiezen voor energievormen die linksom of rechtsom leunen op aardgas. Minder biomassa betekent al snel: meer aardgas. Blauwe waterstof: idem. Terwijl het plan juist was om van het gas af te gaan.

Het doel van duurzame energieopwekking lijkt zo juist verder weg te raken. Met kernenergie, blauwe waterstof en afvang van CO₂ bij energiecentrales worden de klimaatdoelen wellicht gehaald, duurzaam zijn deze technologieën allerminst.

Dit is een dilemma waar de nieuwe coalitie een antwoord voor moet zien te vinden. Liefst snel, zoals Kaag zegt. De Zeeuw van Rabobank: ‘Dansen op de tafel is één, nu is het tijd weer op de grond te landen.’